

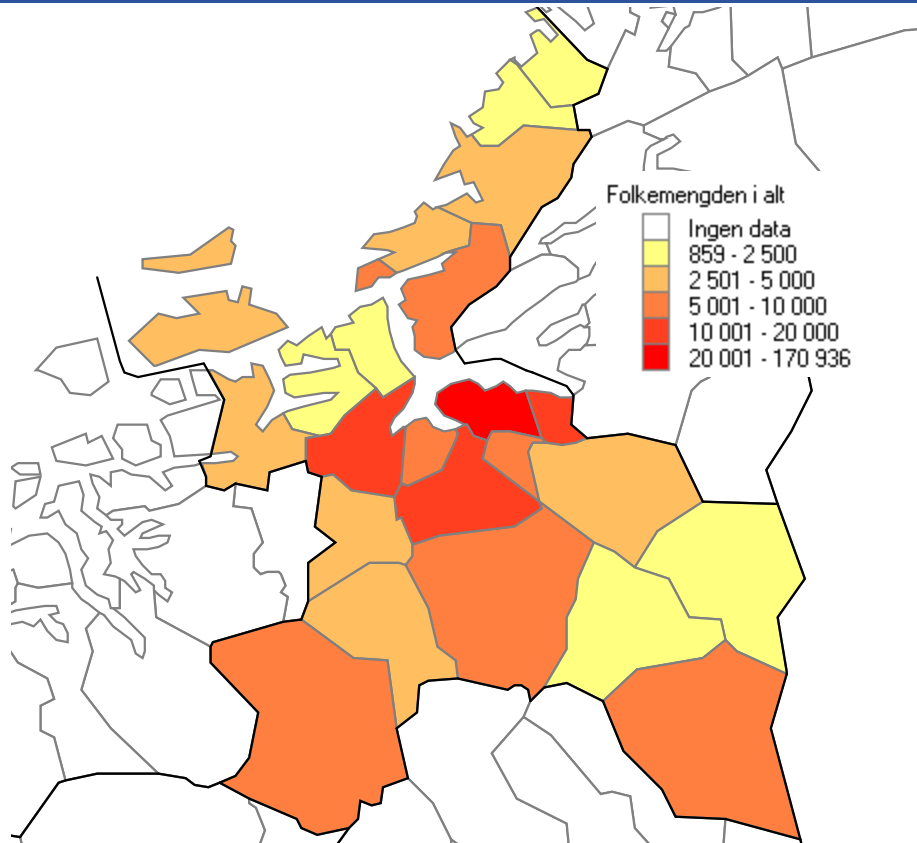
Den økonomiske situasjonen og kommuneproposisjonens betydning for kommunene i Sør-Trøndelag

Vårkonferansen 2010

Trondheim 20.05.2010

Stule Lund og Frode Rabben

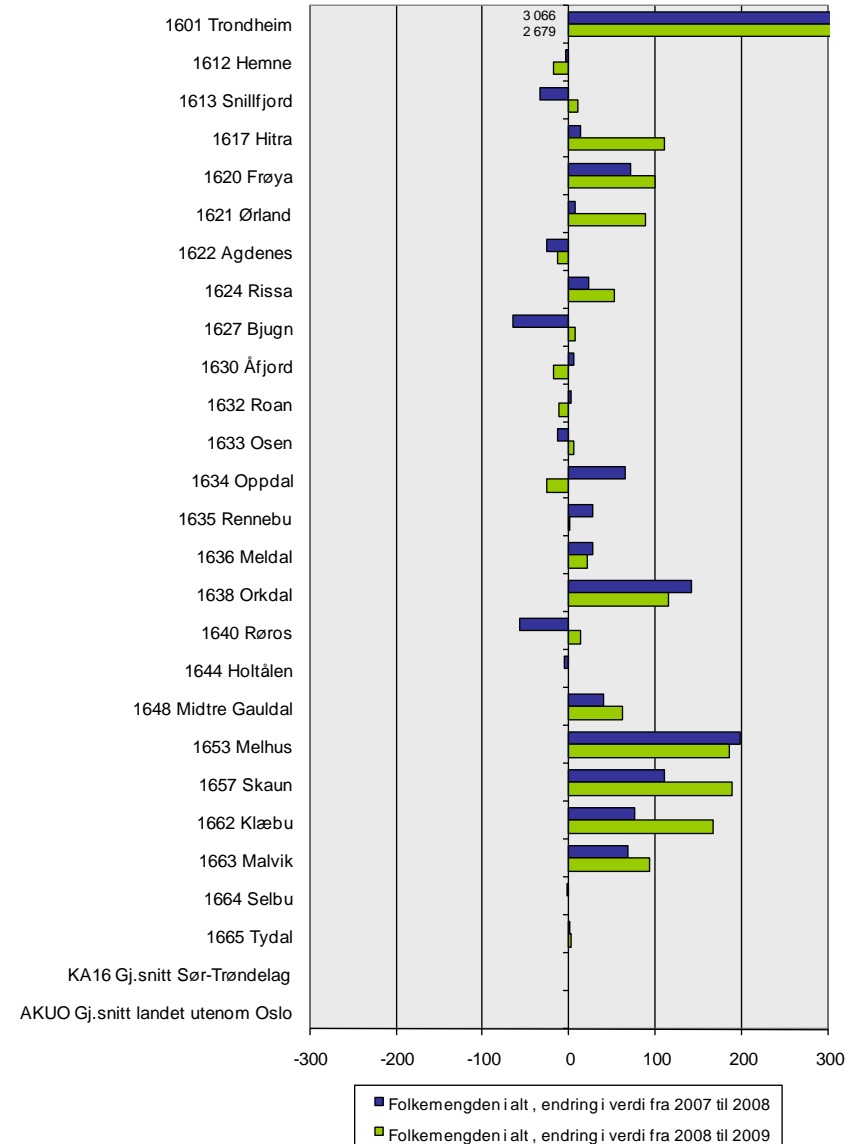
FMST

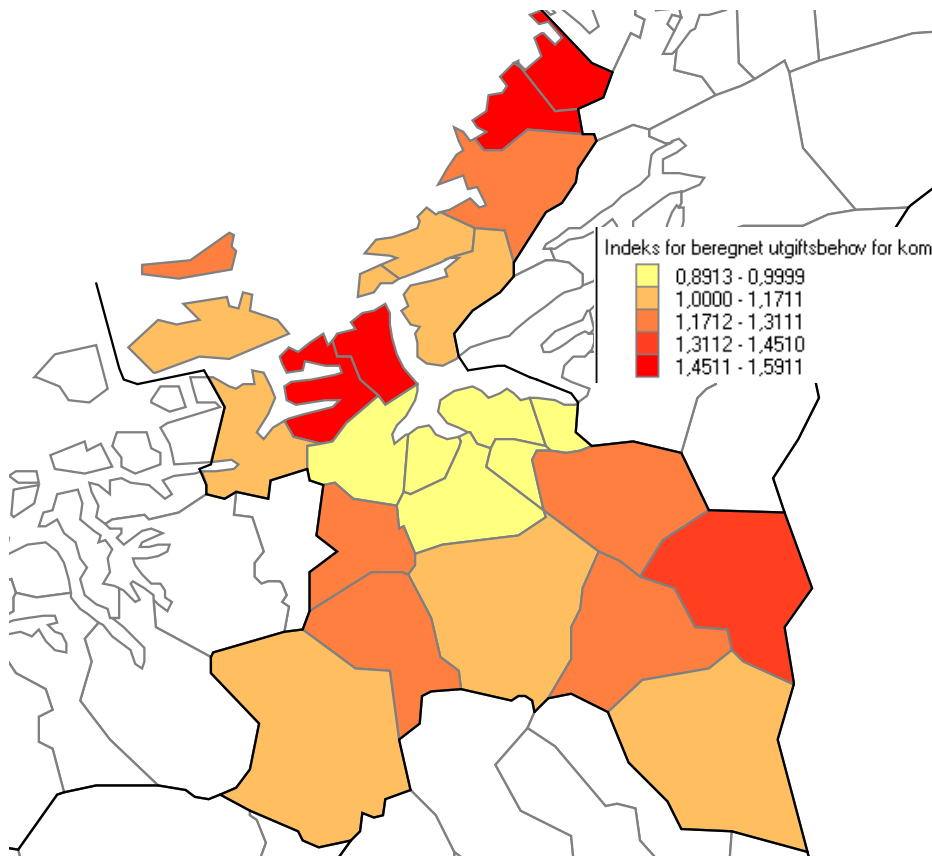

Folkemengde 2009

- 6 kommuner under 2 500 innbyggere (3 under 1 000)
- Vekst over to påfølgende år i 14 kommuner (10 i forrige periode)
- Nedgang over to påfølgende år i 2 kommuner (5 i forrige periode)
- Største vekst 2007-2009
 - Trondheim 5 745 (3,48%), Melhus 384 (2,66%), **Skaun 300 (4,74%)**
 - Skaun 4,74% (300), **Klæbu 4,37% (243)**, Frøya 4,1% (170)
- Største nedgang 2007-2009
 - Bjugn: 56 (1,22%)**, Røros: 44 (0,78%), Agdenes 39 (2,22%)
 - Snillfjord 2,35% (24), Agdenes 2,22% (39), **Bjugn: 1,22% (56)**

Endring i perioden 2007-2009

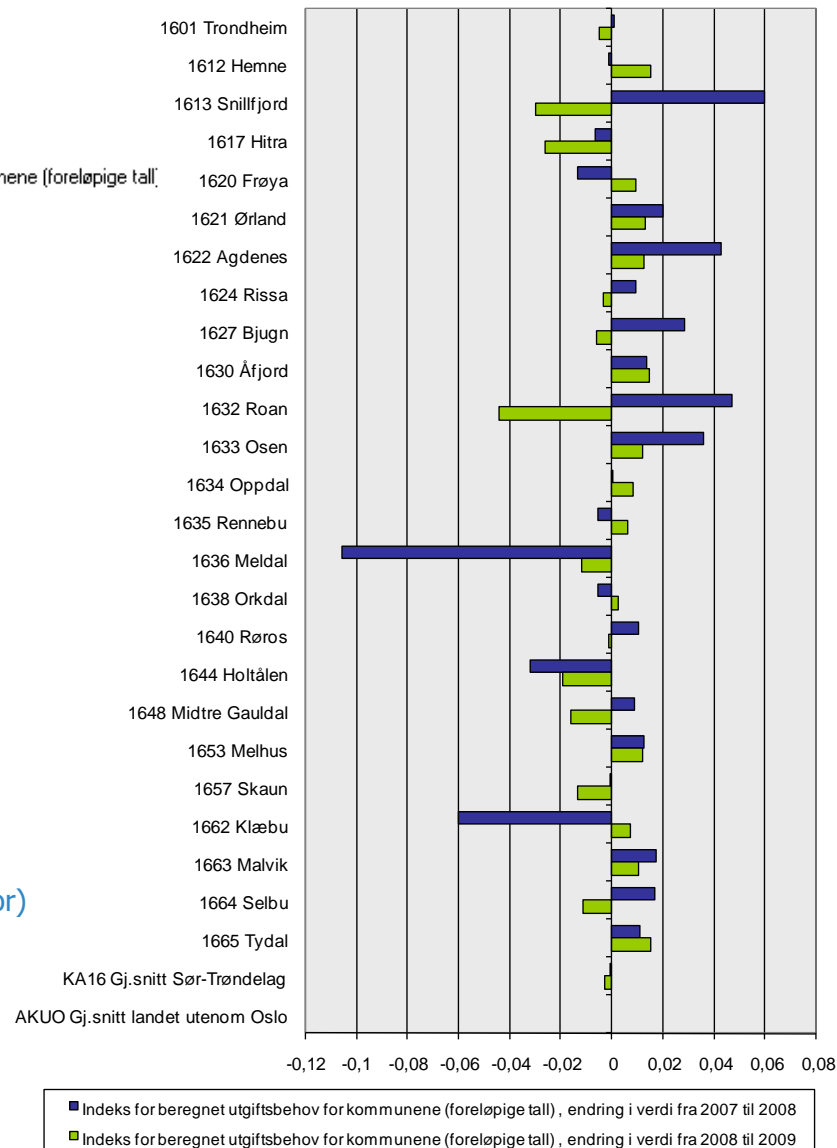

Utgiftsbehov

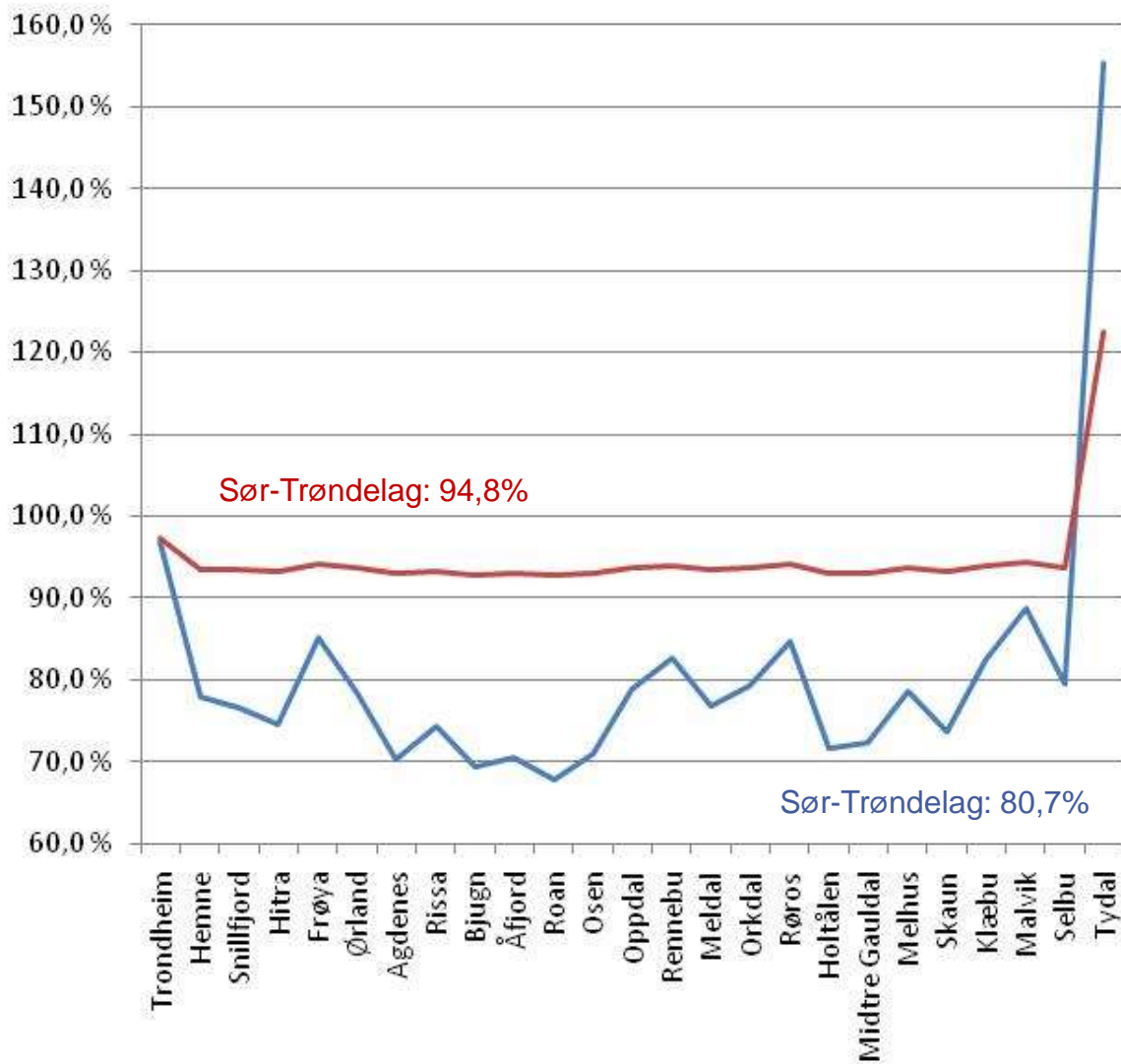
- 19 kommuner dyrere å drive enn gjennomsnittskommunen
- "Dyreste" kommune 59 % over gjennomsnittskommunen (62% i fjor)
- "Billigste" kommune 10,5 % under gjennomsnittskommunen
- Viktig å følge med endringer i kriteriedata!!!
- Reduksjon over to påfølgende år i andelen 6-15 år i 14 kommuner (ingen med økning)
- Reduksjon over to påfølgende år i andelen 80 år og over i 7 kommuner (økning i 1)

Endring i perioden 2007-2009

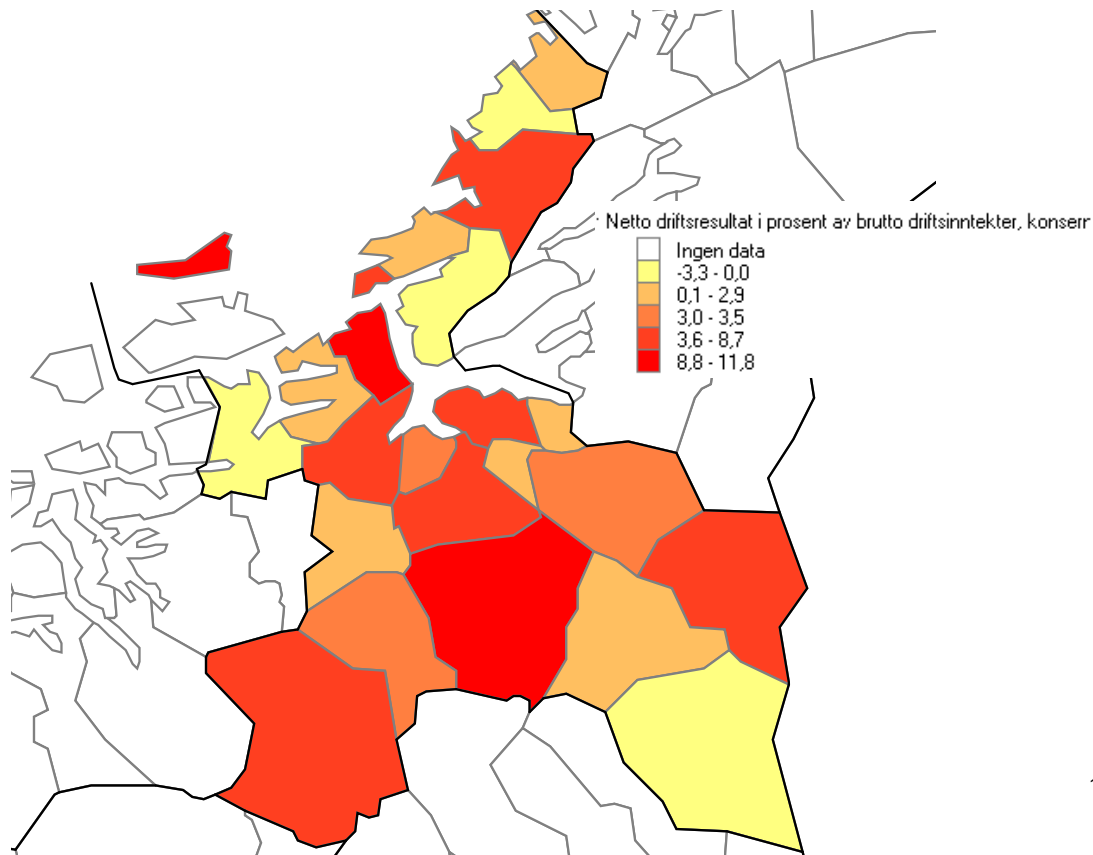

Skatt og inntektsutjevning 2009

**Inntekts-
utjevningen
økes til 60% i
2011**

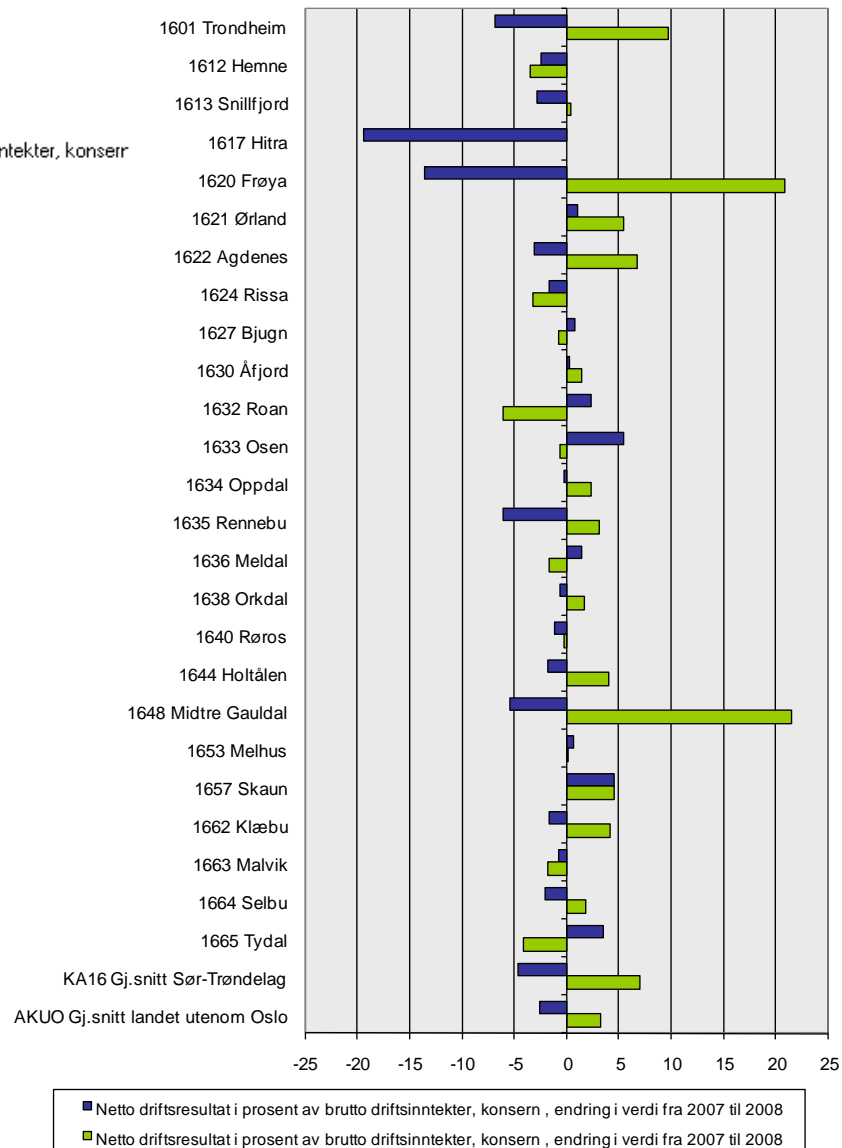
- Skatt i prosent av landsgjennomsnittet før inntektsutjevning
- Skatt i prosent av landsgjennomsnittet etter inntektsutjevning

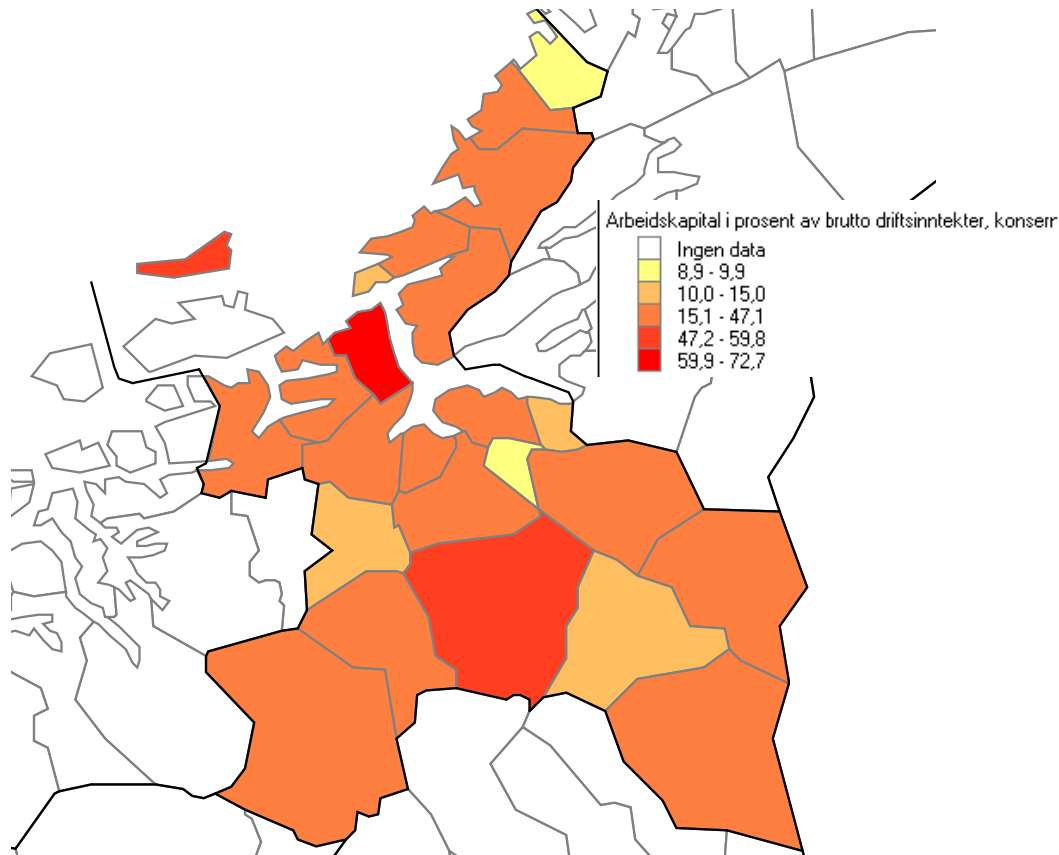

Driftsresultat 2009

- Bedre netto driftsresultat i Sør-Trøndelag enn landet (hhv. 4,4% og 2,9% - brutto 3,1% og 1,6%)
- 4 kommuner med negativt driftsresultat og 10 kommuner over anbefalt minimumsverdi på 3-3,5%
- 5 kommuner med negativt akkumulert regnskapsresultat (halvering fra 2008)

Endring i perioden 2007-2009

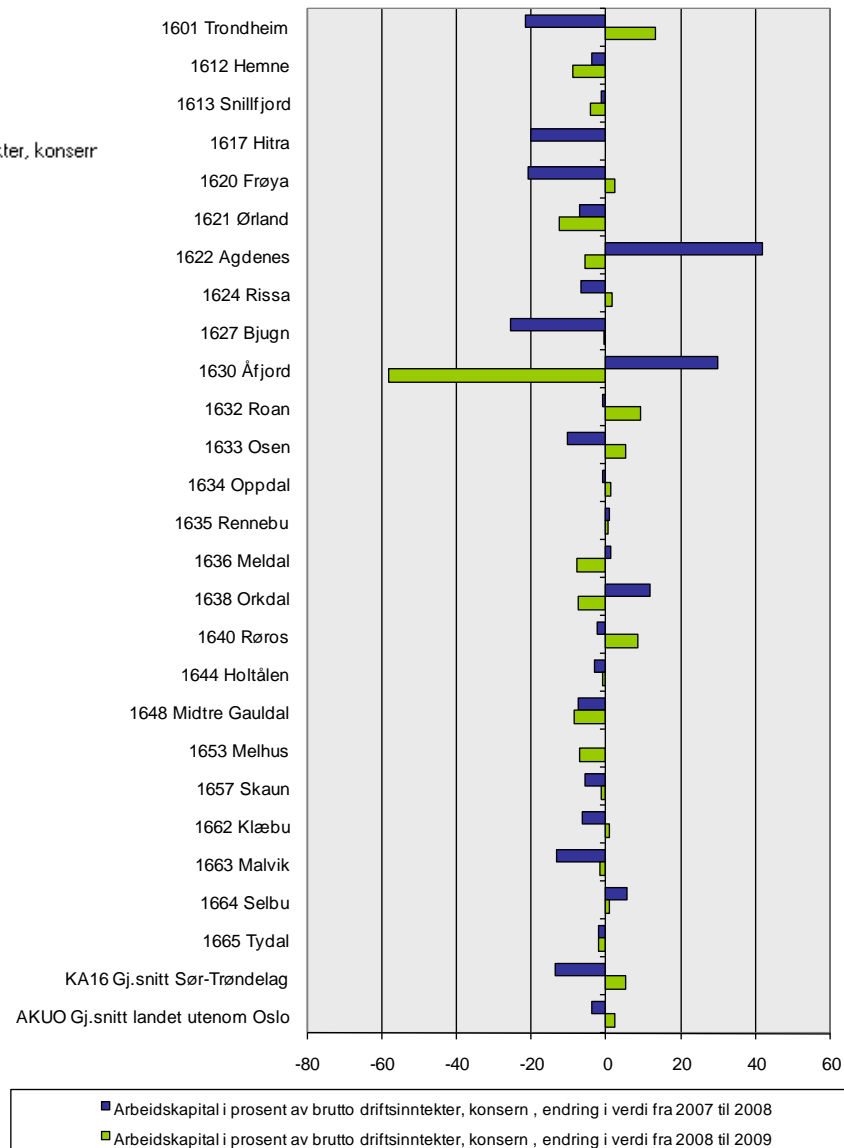

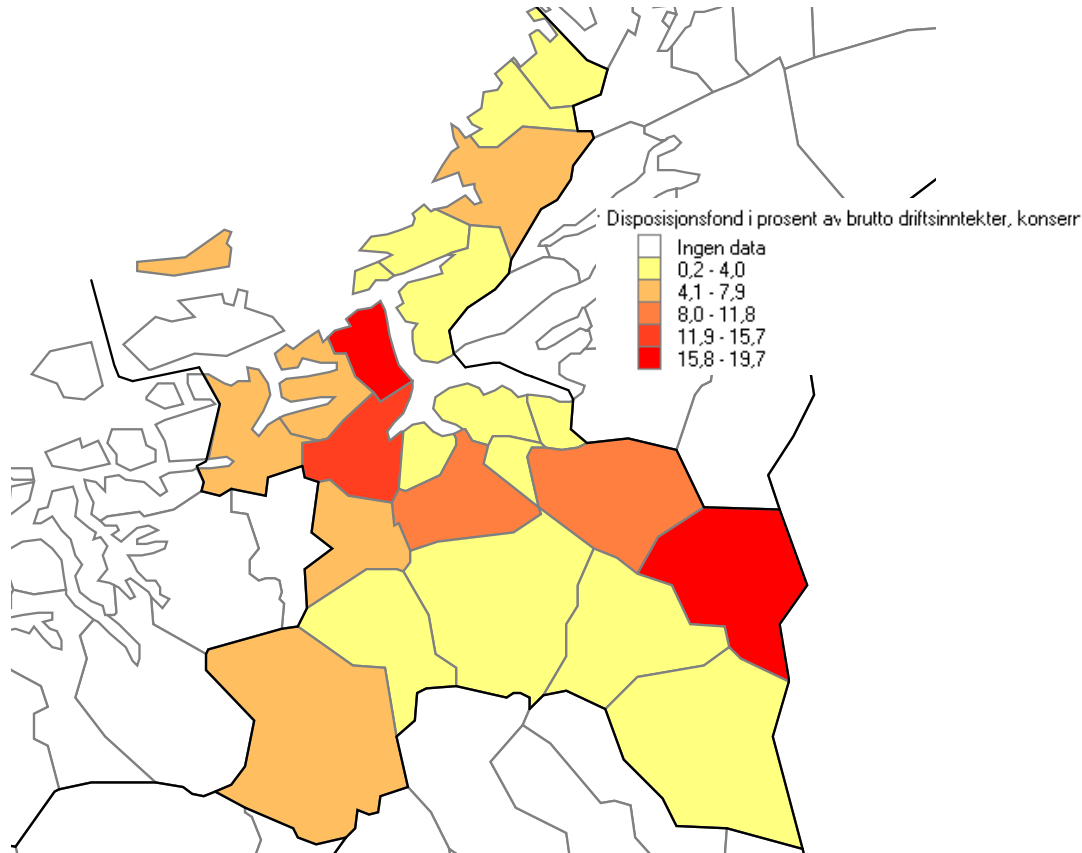

Likviditet 2009

- Fortsatt bedre likviditet i Sør-Trøndelag enn landet (hvh. 35% og 25,5%). Anbefalt minimumsverdi er 10-15%
- Styrking fra 2008 på over 5 pp.

Endring i perioden 2007-2009

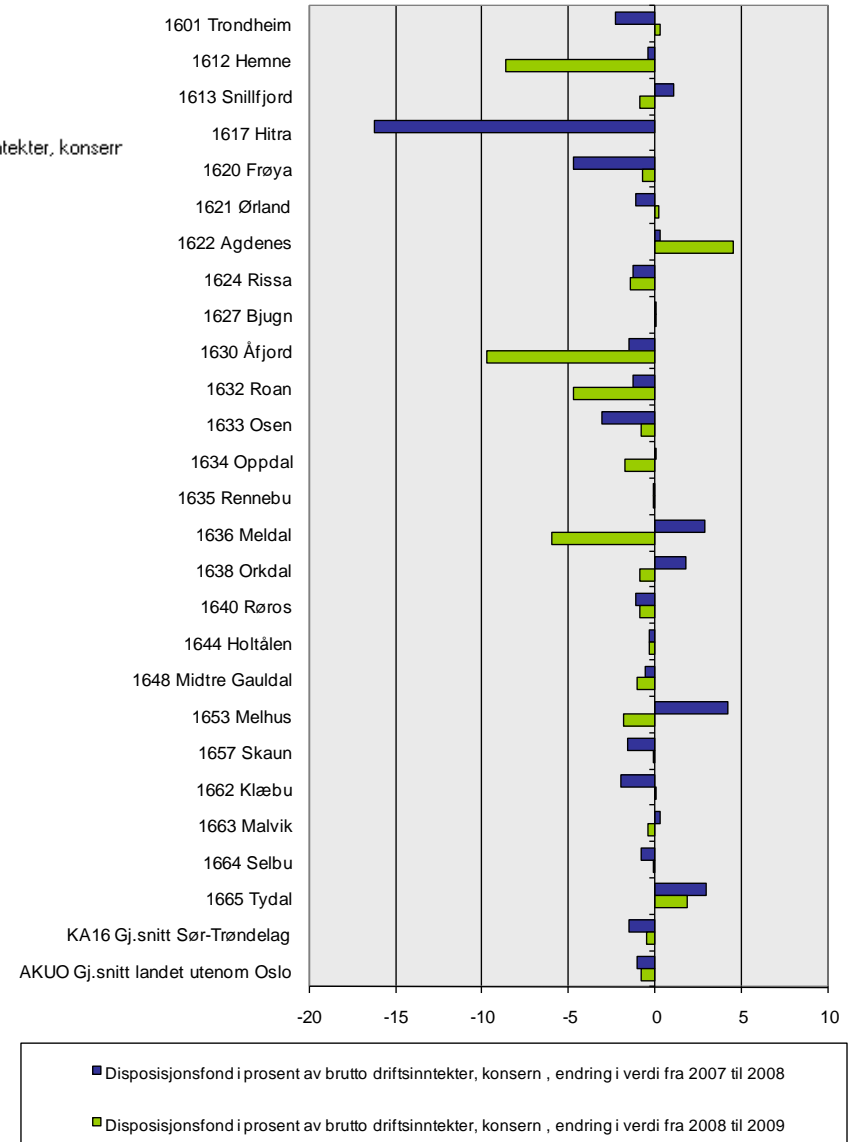

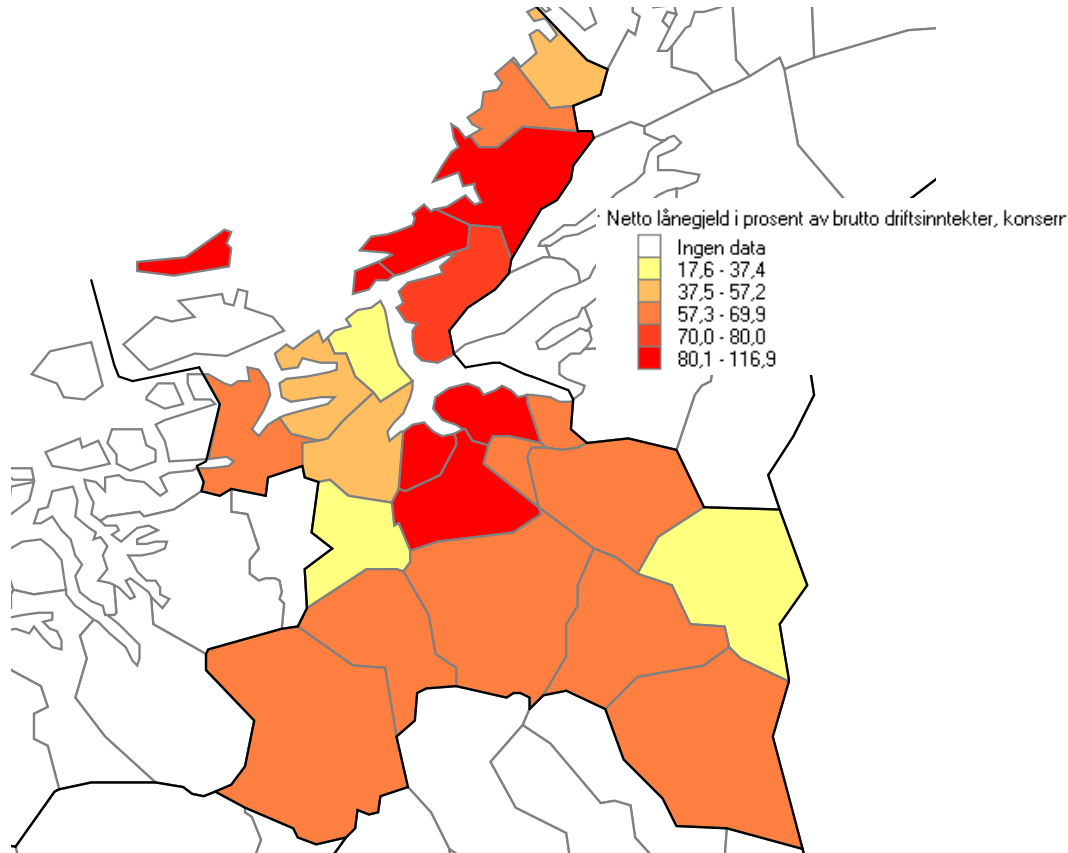

Disposisjonsfond 2009

- Lavere disposisjonsfond i Sør-Trøndelag enn landet (hhv. 2,9% og 4,9%)
- ...og 18 kommuner har redusert sine disposisjonsfond i 2009, hvorav 12 også i 2008!!!
- 6 kommuner har styrket sine disposisjonsfond i 2009, hvorav 3 også i 2007
- Tapping av fond over tid → ROBEK?!

Endring i perioden 2007-2009

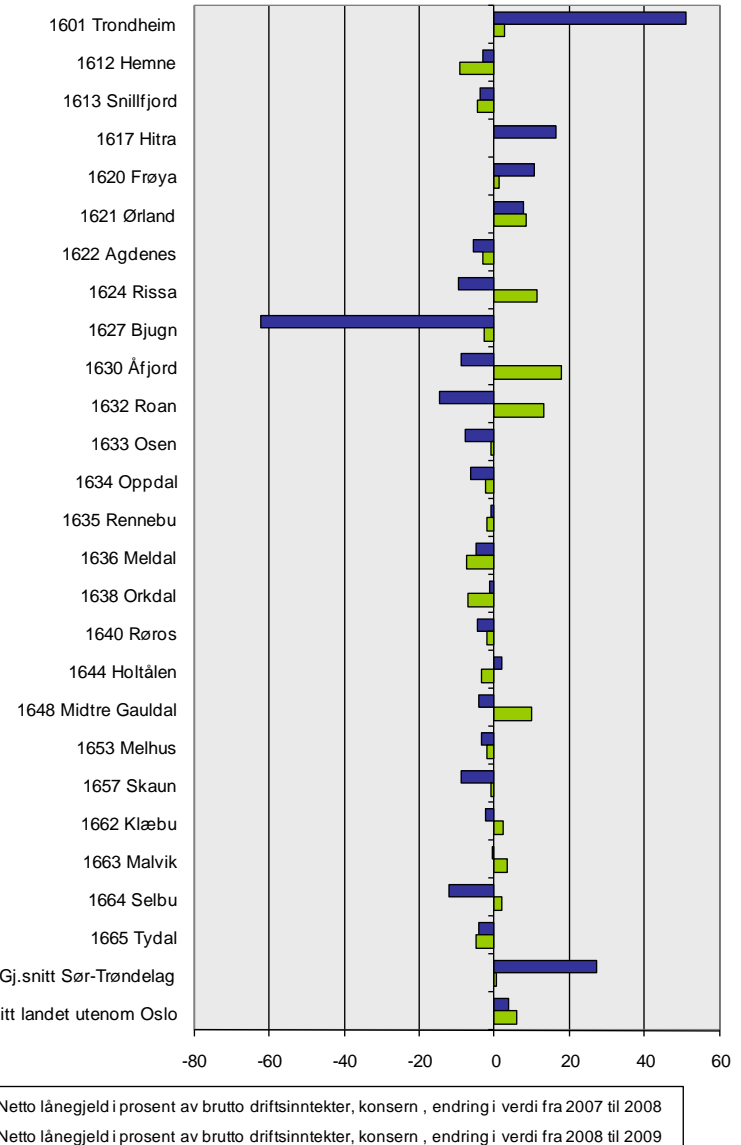

Lånegjeld 2009

- Fortsatt høyere lånegjeld i Sør-Trøndelag enn landet (hvh. 83,9% og 73,3%), men avstanden har krympet...
- 14 kommuner har redusert lånegjelden i 2009, hvorav 13 også i 2008
- ...men 10 kommuner har økt lånegjelden i 2009, hvorav 3 også i 2008
- 13 kommuner har budsjetterer med redusert finansierings- og lånebehov (likt med 2008). -14% i behov totalt for fylket
- 12 kommuner reduserer andelen investeringer finansiert av lån (likt med 2008). - 11% i behov totalt for fylket.

Endring i perioden 2007-2009

Endringer i inntektssystemet 2011

En nærmere titt på forslag til nye
kostnadsnøkler...

Delkostnadsnøkkel barnehage – NY!

Kriterium	Vekt
Barn 3-5 år	0,5286
Barn 1-2 år uten kontantstøtte	0,3572
Utdanningsnivå	0,1142
Sum	1,0000

Størst isolert effekt for:

- Rennebu, Malvik, Røros, Rissa og Holtålen (økning)
- Skaun, Osen, Orkdal, Melhus og Trondheim (reduksjon)

Grunnskole

Kriterium	Vekt	Endr.
Innbyggere 6-15 år	0,8935	+
Sone	0,0254	-
Nabo	0,0254	-
Basiskriteriet	0,0184	-
Innvandrere 6-15 år, ekskl. Skandinavia	0,0288	
Norskfødte med innvandrerforeldre 6-15 år, ekskl. Skandinavia	0,0032	
Beregnet reisetid		
Sum	1,0000	

Ny!

Ny!

Fjernet!

Pleie og omsorg

	Kriterium	Vekt	Endr.
<i>Justert!</i>	Innbyggere 0-66 år	0,1146	+
	Innbyggere 67-79 år	0,1102	-
	Innbyggere 80-89 år	0,1971	-
	Innbyggere 90 år og over	0,1383	+
	Psykisk utviklingshemmede 16 år og over	0,1400	-
	Ikke-gifte 67 år og over	0,1323	+
	Dødelighetskriteriet	0,1323	+
<i>Ny!</i>	Sone	0,0116	
<i>Ny!</i>	Nabo	0,0116	
<i>Ny!</i>	Basiskriteriet	0,0120	
<i>Fjernet!</i>	Psykisk utviklingshemmede under 16 år		
	Sum	1,0000	

Helse

	Kriterium	Vekt	Endr.
<i>Justert!</i>	Innbyggere 0-22 år	0,3449	
<i>Justert!</i>	Innbyggere over 22 år	0,4481	
<i>Ny!</i>	Dødelighetskriteriet	0,0546	
<i>Ny!</i>	Sone	0,0478	
<i>Ny!</i>	Nabo	0,0478	
<i>Ny!</i>	Basiskriteriet	0,0568	
	Sum	1,0000	

Barnevern

	Kriterium	Vekt	Endr.
<i>Ny!</i>	Barn 0-15 år med enslig forsørger	0,3590	
<i>Ny!</i>	Fattige	0,1926	
<i>Justert!</i>	Innbyggere 0-22 år	0,4485	
<i>Fjernet!</i>	Skilte og separerte 16-59 år		
	Sum	1,0000	

Sosialhjelp

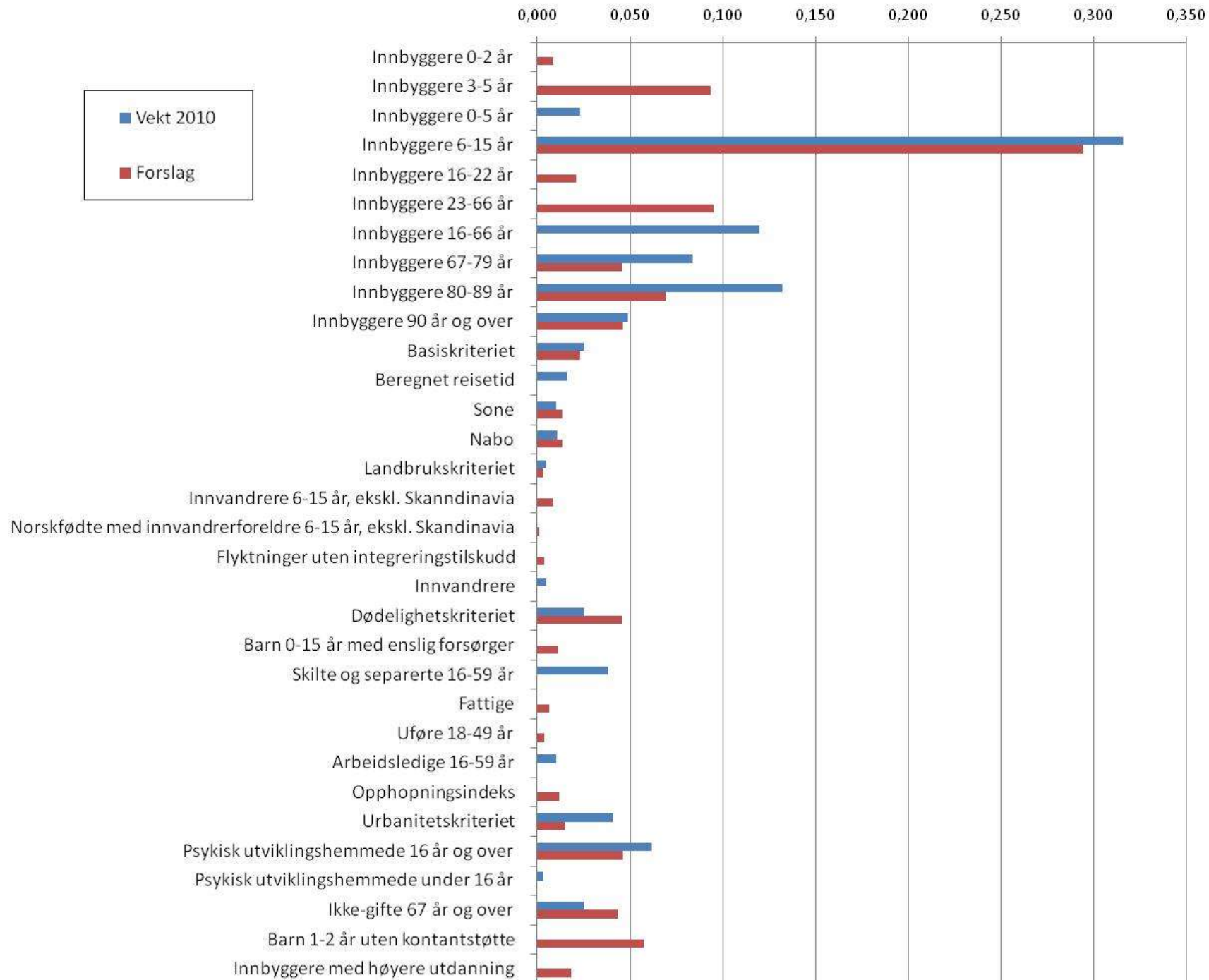
	Kriterium	Vekt	Endr.
<i>Ny!</i>	Uføre 18-49 år	0,0924	
<i>Ny!</i>	Flyktninger uten integreringstilskudd	0,0948	
<i>Ny!</i>	Opphopningsindeks	0,2793	
	Urbanitetskriteriet	0,3575	-
<i>Ny!</i>	Innbyggere 16-66 år	0,1759	
<i>Fjernet!</i>	Skilte og separerte 16-59 år		
<i>Fjernet!</i>	Arbeidsledige 16-59 år		
<i>Fjernet!</i>	Innvandrere fra ikke-vestlige land		
	Sum	1,0000	

Administrasjon, landbruk og miljø

Kriterium	Vekt	Endr.
Basiskriteriet	0,1172	+
Landbrukskriteriet	0,0310	
Innbyggere i alt	0,8518	-
Sum	1,0000	

Ny kostnadsnøkkel for kommunene

Skjønnstilskudd, ny finansforskrift og tiltakspakken...

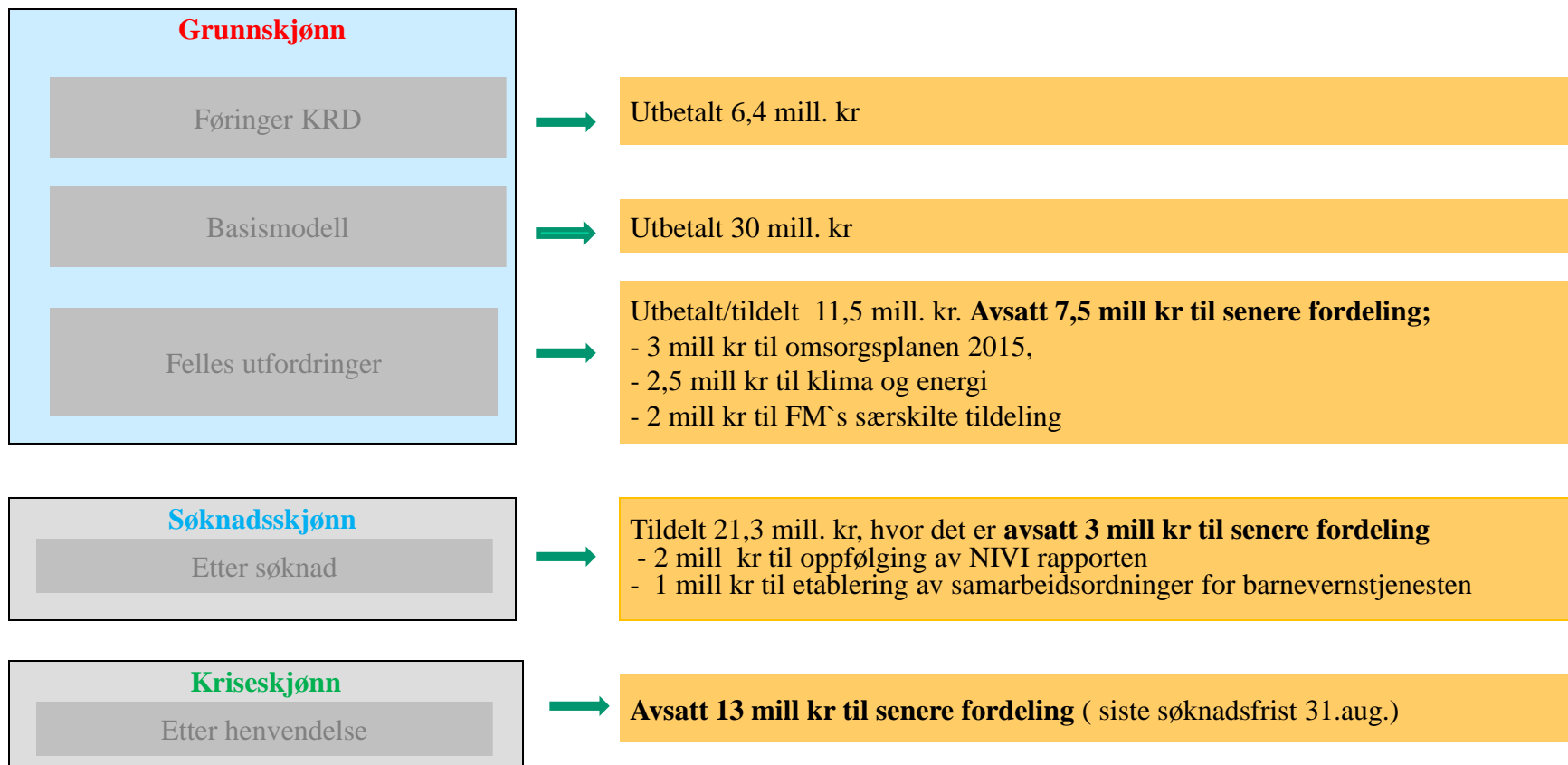

Skjønnsrammen i 2011

- Totalramme : 2 504 mill. kr.
 - 2 097 mill. kr til kommunene
 - 1.026 mill. kr til basisrammen
 - 400 mill. kr til kommuner som taper på endringer i inntektssystemet
 - 369 mill. kr kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift
 - 100 mill. kr til inntektssvake kommuner i Sør-Norge
 - 84 mill. kr tilbakeholdte skjønnsmidler hos KRD
 - 119 mill kr til utviklings- og utredningsprosjekter hos KRD

FMST – Status fordeling skjønnsmidler 2010

Avsatte midler til klima og energi

- Avsatt 3 mill kr til oppfølging av de kommunale klimaplanene basert på ønske fra kommunene om dette
 - Rest 2,5 mill kr til oppfølging av klima og energiplaner
 - 0,5 mill kr er tildelt Trondheim kommune (prosjekt ”klimanøytral bydel - Brøset”)
- Målsetting er å få en konkret reduksjon i energiforbruket og/eller utslipp av klimagasser
- Premisser for fordelingen:
 - Pengene fordeles etter konkrete søknader fra kommunene
 - Det prioriteres søknader som følger opp klima og energiplanarbeidet med konkrete tiltak
 - Alternativt kan det gis tilskudd til prosjektering / detaljeutredninger knyttet til tiltak i klima og energiplanene, og som det etterpå kan gis en konkret gjennomføring.
 - Tildeling sees i sammenheng med tildelinger fra ENOVA
 - Det forutsettes en andel av kommunal egenfinansiering (minst 50 %)
 - Tiltakene skal rapporteres slik at erfaringer kan komme andre kommuner til gode
- Siste frist for tilbakemeldinger fra kommunene er 31. august

Avsatte midler til samarbeid barnevernstjenesten

- Det er avsatt 1 mill kr til merkostnader ved etablering av samarbeidsordninger for barnevernstjenesten
- Målsetting er å bidra til langsiktige robuste samarbeidsordninger som vil bidra til at alle kommuner oppnår minimumskrav til kapasitet og kompetanse.
- 11 aktuelle kommuner
 - Osen, Roan, Åfjord, Rissa, Bjugn, Ørland, Frøya, Hitra, Skaun, Oppdal og Rennebu
- Premisser for fordelingen:
 - Kommunene som har meddelt at de arbeider for etablering av interkommunal løsning for barneverntjenester tildeles hver kr. 100.000.
 - Tildeling forutsetter politiske vedtak og synliggjøring av konkrete tiltak.
- Rammen til etablering av samarbeidsordninger for barnevernstjenesten utvides til 1,1 mill. kr dersom alle de 11 aktuelle kommunene oppfyller premissene.
- Siste frist for tilbakemeldinger fra kommunene er 31. august

Avsatte midler til Omsorgsplanen 2015/fremtidens helseutfordringer

- Avsatt 3 mill kr i 2010 basert på kommunenes ønske
- Målsetting med tildelingen er å bidra til å kunne møte utfordringene knyttet til fremtidens helse og omsorgsutfordringer
- Prosess våren 2010 i regi av KS, FM og St Olav (jf. KS vedtak november 2009) der kommunene utfordres til mer forpliktende kommunesamarbeid med utgangspunkt i helsereformen
- Kommunene bes om innen 1. juli avklare 1) sin strategi for samarbeid og 2) regioner/partnere for å utvikle helsesamarbeidet
- Peker i retning av 5 aktuelle regioner
 - Orkdal, Fosen, Trondheim, Værnes, "Innland/Fjellregionen"
- Siste frist for tilbakemeldinger fra kommunene er 31.8.10

Planleggingsgrepet på omsorgsutfordringene må styrkes

- Tildelt 3 mill kr i 2009 for å styrke kommunenes planleggingsarbeid
 - Forankret i behov spilt inn av kommunene og i KS-nettverket
 - FM har laget veileder til støtte for kommunenes arbeid

- Forventning til kommunene
 1. Politisk vedtatt strategidokument innen 15.mai 2010
 2. Vedtatte strategier/mål for neste 4 års periode må kobles til økonomiplaner/handlingsplaner
 3. Arbeidet med pleie/omsorgsutfordringer ses i sammenheng med utfordringer på helseområdet. Dette understøttes også av Stortingets innstilling, jf. Innst.212S (2009-2010)
 4. Behovet for regionalt samarbeid om kompetanse/tjenester mv må vurderes særskilt

- Ingen ytterligere midler til "planleggingsgrepet" i 2010

Premisser for fordelingen av 3 mill kr i 2010:

1. Tiltak for å følge opp plangrepet som er tatt på omsorgssiden
 2. Faglige prosjekter knyttet til samarbeidsregionene for helse, basert på sentrale prinsipper for samhandling (BEON, helhetlige pasientforløp)
- Premisser for tildeling:
 - Politiske vedtak innen 1. juli om hvilken kommunegruppe den enkelte vil være med i (gjelder også de som vil delta i annet fylke)
 - Tildelingen er kommunenes egenandel i regionale prosjekter.
 - Ingen støtte til kommuner som velger å stå alene.
 - Bred tilnærming, der også omsorgstjenestene tas hensyn til
 - Kommuner fra andre fylker, får finansiering fra sitt fylke
 - KS/FM må lage et felles opplegg for å spre erfaringer og bidra til læring på tvers av prosjektene/regionene
 - Veilederkorps
 - Understøtte faglige prosjekter og utvikling på helse- og omsorgssiden
 - Rammer og innhold planlegges av FM/KS

Avsatte midler til oppfølging av NIVI-rapporen

- Avsatt 2 mill til oppfølging av KS-vedtak november 2009/NIVI-rapporten - dvs arbeid med kommunenes nye samarbeidsstrategier; utvikling av et forpliktende og politisk styrt interkommunalt samarbeid (=verts-kommune, samkommune).

- Premisser for fordeling
 - Søknader (med skisse) til prosjekter - med frist 31.august
 - Forutsetter politiske vedtak 1.juli
 - Ikke til utredning av enkeltprosjekter

- Veileder om modeller for samarbeid om lovpålagte tjenester
 - Utarbeiding av veileder for bruk av vertskommune og ny samkommunemodell – nasjonal veileder (forutsetter dialog med KS)

- Videre drift av fylkesinitiativet kommunesamarbeid / helsereform
 - Drift av fylkesgruppa, deltakelse/understøtting av lokale prosesser og ev. utredninger av kommune/regionovergripende problemstillinger

Ressurskrevende tjenester

- Sterk vekst i tilskuddet fra 2008 til 2009
- Først og Høverstad-rapporten viser at årsakene til utgiftsveksten er sammensatte
- Det foreslås å justere innslagspunktet med anslag for lønnsveksten i året det søkes refusjon for
- Vurdere ordningen fram mot statsbudsjettet

Ny forskrift om finansforvaltning

- Foreskriften regulerer plassering av ledig likviditet og forvaltning av gjeldsporteføljen til kommunene
- Den nye forskriften trår i kraft fra 1.7.2010
 - Kommunene må vedta ny forskrift innenfor samme fristen
- Fylkesmannen er pålagt å følge opp at dette blir gjort
 - FM vil be om å få tilsendt en bekreftelse på at kommunen har vedtatt nytt finansreglement. Frist for tilbakemelding innen 30.7.2010
 - Selve reglementet skal ikke sendes inn til Fylkesmannen

Kommunenes bruk av tiltakspakken

- Sluttrapportering vedlikeholdstilskuddet
 - Totalt tildelt 191 mill kr til Sør Trøndelag (4 mrd hele landet)

